

Råstofbranchens synspunkter på Miljøministerens lovforslag L 190 vedr. råstoffer.

Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere under Dansk Byggeri og Foreningen af Danske Grus- og Stenindustrier under DI har drøftet ovennævnte forslag til ændring af råstofloven.

Repræsentanter for de 2 organisationer vil gerne deltage i en konstruktiv dialog om det fremsatte lovforslag.

Vi vil dog ikke undlade at fremføre nedennævnte forhold i lovforslaget som værende en alvorlig trussel mod fremtiden for den del af den danske råstofbranche, der indvinder råstoffer fra havet. En uændret vedtagelse vil indebære en risiko for, at flere af de nuværende aktører må indstille deres virksomhed. Det kan så medføre, at en betydelig del af de danske sømaterialer, der i dag bruges i betonindustrien, fremover vil blive erstattet af importerede brudmaterialer, hvilket vil være i modstrid med lovforslagets erklærede hensigt.

- Der lægges op til vederlag til staten svarende til branchens nuværende dækningsbidrag.
- Branchen stilles alt for korte tilladelsesperioder i udsigt. De fornødne investeringer kan ikke afskrives på en rimelig måde. Vore nabolandes tilsvarende brancher har betydelig længere tilladelsesperioder til deres råstofindvinding
- Konkurrencen mellem landmaterialer og sømaterialer skævvrides til fordel for landindvindingen
- Initiativretten skal tildeles branchen. I lovforslaget er initiativretten placeret hos råstofmyndigheden. Der vil gå meget lang tid for myndigheden med at tilegne sig den viden, der er nødvendig for at løfte den opgave. Myndigheden kender ikke branchens vilkår. Man kender heller ikke kravene til produkterne, CE mærkning, kundekrav, leveringstidsbegrebet og prisleje m.v.
- Timingen, det vil sige sammenfaldet med finanskrise, byggekrise, valutauro mm., medfører en forstærkning af de negative effekter af loven, herunder især de korte løbetider for tilladelser og de høje vederlag.
- Der lægges op til en urimelig kort overgangsperiode, når væsentlige dele af loven herunder vederlag for nogle områders vedkommende træder i kraft allerede fra 1. januar 2010.
- Der er stor risiko for, at branchen ikke overlever, hvis der ikke tages hensyn til de efterfølgende synspunkter:

Vederlag:

Under behandlingen af L 161 i 2007 angav den daværende Skov- og Naturstyrelse, nu By- og Landskabsstyrelsen, at der til staten skulle opkræves en afgift i forbindelse med indvinding af råstoffer fra havet på ca. 1.50 kr. pr m³ alene til dækning af statens udgifter.

Nu foreslås et vederlag på 6 kr. henholdsvis 8 kr. pr m³ afhængig af, om råstofindvinderen har eller ikke har foretaget en efterforskning. Med en gennemsnits salgpris på 85 kr. pr m³ indvunden råstof, hvilket er højt sat, vil de foreslåede vederlag med det nuværende omfang af råstofindvindingen på havet udgøre mindst 10 % af bruttoomsætningen.

Tilladelsesperioder - fortrinsret:

En normal afskrivningsperiode på investeringer i efterforskning, søpladser, landanlæg og indvindingsfartøjer skal være mindst 10 år. Med lovforslagets bemærkninger om at en tilla-

delseshaver kun kan få en eneret til indvinding fra 2 til højst 5 år, vil en indvindingsvirksomhed ikke på et rentabelt niveau kunne gennemføre efterforskningsaktiviteter. I England eksisterer der en fortrinsret på 30 år ved et normalt forløb, mens man i Tyskland kan få tilladelsesperioder på op til 50 år.

Lovforslagets intentioner om, at Danmark skal ligestilles med vore nabolande vedrørende havindvinding, vil ikke blive til virkelighed på grund af den meget korte løbetid for tilladelser med eneret til råstofindvindingen, som ifølge lovforslaget kan opnås i forlængelse af en afsluttet efterforskningsaktivitet.

Når perioden for et område med fortrinsret er udløbet bør området overgå til fællesområder

Skævvridning af konkurrencen mellem land og hav:

Produktionsomkostningerne er i dag højere for sømaterialer end for landmaterialer. Prisen ved at producere 1 m³ råstof fra havet læsset på lastvogn som færdigvare er over dobbelt så stor som prisen ved at producere 1 m³ råstof på land og læsset på lastvogn som færdigvare. Dette viser sig også ved, at markedsandelen for kvalitetsmaterialer leveret fra havet kun udgør ca. 7 % af det samlede råstofforbrug i Danmark.

Nu vil råstoffer indvundet på havet ifølge lovforslaget blive pålagt yderligere omkostninger i form af et vederlag til staten. Dette vil i endnu højere grad gøre sømaterialer ude af stand til at konkurrere med landmaterialer og importeret granit og kan medføre en lukning af de indvindingsvirksomheder, der konkurrerer med virksomheder, der indvinder råstoffer på land.

Initiativretten:

Indvindingsvirksomheder skal have en initiativret i forbindelse med efterforskning og udlægning af nye områder. Ifølge lovforslaget er det kun staten, der kan foreslå en sådan udlægning af nye områder. Det er virksomhederne, der kender kundernes behov og ved, hvor forekomsterne til fremstilling af de forskellige efterspurgte produkter kan ligge.

For at det bliver attraktivt for en virksomhed at tage et initiativ og tilkendegive en interesse i et konkret område, herunder gennemføre en efterforskning og miljøvurdering med fortrinsret, skal virksomheden kunne tildeles en indvindingstilladelse for en periode med eneret i mindst 10 år og med betaling af et reduceret vederlag.

Det offentlige kan også udnytte en initiativret, når branchen ifølge myndigheden ikke får efterforsket og udlagt et tilstrækkeligt antal indvindingsområder. Imidlertid bør det være branchens initiativ, der går forud for statens initiativ.

Statens initiativ skal kun kunne gøres gældende, hvis eller når myndigheden efter en forudgående kontakt til og drøftelse med branchen fastholder, at der var behov for yderligere udlæg, hvor udbudsmodellen så kan ibrugtages.

Den del af et efterforskningsområde, der ikke bliver omfattet af en senere indvindingsindvindingstilladelse til en initiativtager, kan staten ligeledes vælge at udbyde på grundlag af et vederlag pr. km² foruden en indbudt mængde og et vederlag pr m³.

Efterforsknings- og indvindingsområder bør også blive udbudt i mindre delområder, så der kan opnås en større konkurrence samt sikres en større inddragelse af mindre virksomheder, der med små skibe kan forsyne mindre havne og øsamfund.

Fællesområder

Branchen ønsker alle begrænsninger fjernet med hensyn til supplerung af fællesområderne med nye områder. Alle tidligere overgangsområder skal uden begrænsning kunne inddrages som fællesområder. Ligeledes skal et fællesområde uden videre kunne ibrugtages, selvom det har været uudnyttet i mere end 3 på hinanden følgende år.

Staten bør have adgang til at gennemføre en udlægning af nye fællesområder. De indvindere, der har gennemført eller senere gennemfører en efterforskning og miljøvurdering for at udvide indvindingsmængden i et benyttet fællesområde, bør kunne få en rabat på vederlaget.

Overgangsordninger

Branchen må fastholde, at alle udstedte indvindings- og efterforskningstilladelser forud for 13. marts 2009 på grundlag af den gældende råstoflov skal forblive uændrede på de gældende vilkår i 10 år regnet fra udstedelsesdatoen.

Efter ophørsdatoen bør områderne overgå til at blive fællesområder jf. lovforslaget. Eneretsområder bør ligeledes efter endt brug overgå til at blive fællesområder.

17. april 2009

Foreningen af Danske Ral- og Sandsugere, Dansk Byggeri

Foreningen af Danske Grus- og Stenindustrier, DI